

AFETTE DEPREMZEDE MÜLTECİLERE YÖNELİK TUTUMLAR ENDİŞE VERİCİ!

6 Şubat 2023 tarihinde, on binlerce canımızı alan, yüzbinlerce canımızı yaralayan, enkaz altında bırakan deprem, milliyet, dil, din, vatandaş/mülteci ayrımı yapmadı ve 10 ilimizle birlikte bu ülkenin her bir canını derinden yıktı. Bu büyük felaketin ardından başlatılan insani yardım çalışmaları, “insani yardımın dört ana ilkesi” çerçevesinde yapılması gerekmektedir. **Ayırım gözetmemek** ve **Tarafsızlık**, insani yardımın dört ana ilkesinden ikisidir. **Ayırım gözetmeme ilkesine** göre, insani yardımın sadece ihtiyaç temelinde sağlanması, en acil kriz durumlarına öncelik verilmesi, milliyet, ırk, cinsiyet, cinsel yönelim, dini inanış, sınıf veya politik görüş temelinde ayrımcılık yapılmaması gerekir. **Tarafsızlık ilkesi** ise, insani yardım aktörlerinin çalışmalarında taraf tutmaması veya politik, ırksal, dini veya ideolojik tartışmalara girmemesini gerektirir. Fakat, bu büyük felaketin ardından insani yardımın temel ilkelerinin gözardı edilerek depremzedelerin bölgeden tahliyesine yönelik planlamalara ve bölge dışındaki barınma desteğine depremzede mültecilerin dahil edilmemesini; yardım dağıtımlarında ayrımcı tutumlara dair haberleri ve bazı siyasetçiler, sosyal ve geleneksel medya tarafından oluşturulmaya çalışılan “yağmacı” algısıyla zaman zaman fiziksel şiddete erişen nefret suçlarını büyük bir endişe ile izlemekteyiz.

Göç İdaresi Başkanlığı verilerine göre depremden etkilenen 10 ilde yaşayan kayıtlı mülteci sayısı en az 1.7 milyon. Deprem bölgesinde yaşayan ve bölgeden İstanbul dışındaki diğer illere gitmek isteyen geçici koruma ve uluslararası koruma kapsamındaki yabancılardan, yolculuk öncesi “yol izin belgesi” şartı istenmeyeceği, gittikleri ilde 90 günlük yol izin belgesi alabileceklerine dair duyurusunun ardından, Göç İdaresi Başkanlığı, depremzede mültecilerin yakınlarının bulunduğu ve başta barınma olmak üzere temel ihtiyaçlarını kendilerinin karşılayabilecekleri illere gitmelerini tavsiye etti ve deprem bölgesi dışında depremzede mültecilere kamu kurum ve kuruluşları tarafından konaklama imkanı sağlanmayacağını belirtti. Nitekim, sosyal medyada paylaşılan asılsız ve hükümet ve muhalefet yetkilileri tarafından da yalanlanan iddiaların ardından, çevre illerdeki öğrenci yurtlarına yerleştirilmiş mültecilerin yurtlardan çıkarıldığına dair haberler basında yer aldı. Yıllardır barındıkları geçici barınma merkezlerinden, depremzede bir grup mültecinin, çıkarıldığına dair bilgiler paylaşıldı.

Yerel yönetimler dahil kamu kurum ve kuruluşlarının deprem bölgesi dışındaki barınma desteğinden yararlanamayacağı ilan edilen depremzede mültecilere, sivil toplum kuruluşlarının da konaklama desteği vermelerine izin verilmeyeceği iletildi.

AFAD’ın deprem bölgesinden havayolu ile yaptığı tahliyeden depremzede mültecilerin yararlanamayacağı ve 10.02.2023 itibari ile havaalanlarına alınmayacakları duyuruldu.

Kısaca, “size barınma sağlayacak yakınınız veya ev kiralayacak gücünüz yoksa, eviniz yıkılmış olsa bile deprem bölgesinden çıkamazsınız” denildi. Sadece kendi barınma imkanlarını ayarlayabilen

Mültecilerle Dayanışma Derneği

www.multeci.org.tr

Uğur Mahallesi, 848. Sokak Çıkmazı, No. 16 Konak-İzmir

Telefon & Faks: 0 232 4835421 mobil telefon: 0549 483 54 21 & 22

bilgi@multeci.org.tr

mültecilere ise, 90 gün için yol/kalış izni verileceği bildirildi. Bu karardan 90 günlük sürenin bitiminde mültecilerin deprem bölgesine geri dönmesinin gerekeceği anlaşılmaktadır. Bu kararın, depremedelerin psikolojik ve fiziksel sağlığı başta olmak üzere deprem bölgesindeki yaşadığı yerin yıkılıp yıkılmadığı, 90 gün sonunda bölgede barınma ve yaşamaya uygun koşulların olup olmayacağı, hizmetlere erişimin olup olmayacağı gibi faktörler dikkate alınmaksızın uygulanacak olması halinde, ciddi insani sıkıntıların doğacağı aşıkardır.

AFAD'ın tahliye planlarına ve kamu kurum ve kuruluşlarının depremedelere yönelik bölge dışında sağlanan barınma imkanlarına dahil edilmeyen mülteciler, bazı siyasetçiler ve geleneksel medya kanallarında ve sosyal medya paylaşımlarında, depremin ilk gününden itibaren yoğun bir ayrımcılık ve nefret söylemi bombardımanına tutuldu. Sosyal medyada arama-kurtarma ve insani yardım çalışmalarında mültecilerin dışlanması gerektiğine dair bazı paylaşımların ardından bu ayrımcı söylem “yağmacı” mülteciler söylemine dönüştü. Ne yazık ki, bazı siyasi ve geleneksel medya çevreleri de doğrudan veya dolaylı olarak, tüm mülteci toplumunu hedef gösteren bu nefret söylemine katıldı, teşvik etti.

Afet vatandaş/mülteci ayrımı yapmazken, depremden aynı ölçüde etkilenen, canlar yitiren, evleri yıkılan, enkaz altındaki yakınlarını bekleyen mültecileri, bir grup olarak hedef alarak nefret suçu işleyenlere, sözel, psikolojik ve fiziksel şiddet kullananlara karşı idari ve cezai süreçlerin başlatılmasını ve etkin bir biçimde yürütülmesini talep ediyoruz.

Deprem bölgesinde ve bölge dışındaki illerde depremedelere yönelik devlet ve yerel yönetimlerin ve sivil toplumun insani yardım çalışmalarının ve destek planlamalarının, insani yardımın temel ilkelerinden olan ayırım gözetmeme ve tarafsızlık ilkeleri çerçevesinde depremede mültecileri de kapsayacak şekilde tüm etkilenen nüfusa yönelik yapılmasını talep ediyoruz.

Türkiye'de ve Suriye'de depremden etkilenen tüm canlara bir kez daha geçmiş olsun dilekelerimizi iletiyoruz.

MÜLTECİLERLE DAYANIşMA DERNEĞİ